

رابطه تعلل ورزی و کمال گرایی تحصیلی با فرسودگی تحصیلی و عملکرد تحصیلی در دانشجویان پزشکی

زهرا دشت بزرگی

گروه روان شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

چکیده

اطلاعات مقاله

اهداف: فرسودگی تحصیلی و عملکرد تحصیلی از مهم‌ترین مباحث قابل پژوهش در دانشگاه‌ها است و تشخیص متغیرهای پیش بینی کننده آن بسیار حائز اهمیت است. هدف این تحقیق، تعیین رابطه بین کمال گرایی سازگارانه و ناسازگارانه و تعلل ورزی تحصیلی با فرسودگی و عملکرد تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی جندی شاپور بود.

تاریخچه مقاله

دریافت: ۱۳۹۴/۰۱/۲۴

پذیرش: ۱۳۹۵/۰۱/۲۳

انتشار آنلاین: ۱۳۹۵/۰۵/۰۷

EDCBMJ 1395; 9(2): 34-41

روش‌ها: این پژوهش پیمایشی و مقطعی و از نوع همبستگی بود. ۲۰۰ دانشجوی رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در سال تحصیلی ۱۳۹۴ به روش نمونه گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شد. ابزار پژوهش، پرسشنامه تعلل ورزی تحصیلی (سولومون و راث بلوم)، آزمون کمال گرای مثبت و منفی (استور و همکاران) و پرسشنامه فرسودگی تحصیلی (نعامی) بود. طرح تحقیق همبستگی از نوع کانونی (متعارف) بود.

نویسنده مسئول:

دکتر زهرا دشت بزرگی

عضو هیئت علمی گروه روان شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

تلفن: ۰۹۱۶۳۰۵۹۸۲۹

پست الکترونیک:

zahradb2000@yahoo.com

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین مجموعه متغیرهای پیش بین (کمال گرایی سازگارانه و ناسازگارانه سازگارانه و ناسازگارانه و تعلل ورزی تحصیلی) و مجموعه متغیرهای ملاک (فرسودگی تحصیلی و عملکرد تحصیلی) همبستگی کانونی برابر با ۰/۹۱ وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که از مجموعه متغیرهای ملاک، عملکرد تحصیلی بیشتر توسط متغیرهای پیش بین (کمال گرایی سازگارانه و ناسازگارانه و تعلل ورزی تحصیلی) تبیین می‌شود ($P < ۰/۰۵$).

نتیجه گیری: همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که از بین متغیرهای ملاک، صرفاً عملکرد تحصیلی و نه فرسودگی تحصیلی به وسیله تعلل ورزی و کمال گرایی سازگارانه و ناسازگارانه قابل پیش بینی هستند. بنابراین ارتباط معنی داری بین فرسودگی تحصیلی و متغیرهای پیش بین مشاهده نشد. بنابراین وجود کمال گرایی سازگارانه و ناسازگارانه و تعلل ورزی تحصیلی می‌تواند در دانشجویان به عنوان عامل مزاحم در عملکرد تحصیلی عمل می‌نماید.

کلمات کلیدی: تعلل ورزی، و کمال گرایی سازگارانه و ناسازگارانه، فرسودگی و عملکرد تحصیلی و دانشجویان پزشکی

کپی‌رایت ©: حق چاپ، نشر و استفاده علمی از این مقاله برای دو ماهنامه علمی-پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی محفوظ است.

مقدمه

تکالیف درسی و مطالعه، داشتن نگرش بدبینانه نسبت به تحصیل و مطالب درسی و احساس بی کفایتی تحصیلی است^[۱]. فرسودگی تحصیلی می‌تواند منجر به عدم مشارکت و کاهش انرژی لازم برای انجام فعالیت‌های تحصیلی شود به گونه‌ای که دانشجویان دچار فرسودگی تحصیلی، انگیزه‌ای برای شرکت در فعالیت‌های کلاسی ندارند و ویژگی‌های رفتاری مانند غایب شدن، تأخیر در حضور در کلاس و ترک زود هنگام کلاس را از خود نشان می‌دهند^[۲]. بعلاوه این دانشجویان در کلاس به مطالب درسی گوش نداده و در فعالیت‌های کلاسی گروهی شرکت نمی‌کنند. آن‌ها اغلب برای کلاس و معلم ارزشی قائل نبوده و برای عملکرد ضعیف تحصیلی خود بهانه تراشی می‌کنند. در نتیجه حس مسئولیت پذیری و پاسخگویی در برابر عملکرد ضعیف خود در این افراد وجود ندارد^[۳]. مطالعه فرسودگی تحصیلی در دانشجویان

دوره دانشجویی به دلیل شرایط خاص از جمله دوری از خانواده، حجم زیاد دروس، رقابت‌های فشرده و غیره، زمینه ساز مشکلات فردی و اجتماعی زیادی برای دانشجویان است. دانشجویان پزشکی ضمن درگیر بودن با مسائل یاد شده، با مشکلات دیگری نظیر حجم زیادتر دروس پزشکی، طولانی بودن دوران تحصیلی، فعالیت‌های زیاد ذهنی و جسمی در بخش‌های بالینی و کشیک‌های پی در پی در بیمارستان‌ها روبرو هستند. این مسائل باعث شده که این دانشجویان در مقایسه با سایر رشته‌های هم مقطع، در محیط‌های آموزشی در دستیابی به اهداف آموزشی خود با چالش‌های متعددی مواجه شوند. فرسودگی تحصیلی عبارت است از ایجاد خستگی نسبت به انجام

آموزشی است که با اتلاف هزینه‌های جاری، سرخوردگی و از دست رفتن روحیه فراگیران، جلوگیری از شکوفایی استعدادها و توانایی‌های فردی، خسارات زیادی را به دانشجو، خانواده وی، دانشگاه و جامعه وارد می‌کند.^[۲۰] همچنین افت تحصیلی یا ترک تحصیل از دانشگاه می‌تواند رفتارهای منفی را برای افراد به دنبال داشته باشد در این میان افت تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی از اهمیت خاصی برخوردار است زیرا اگر این دانشجویان دارای تحصیلات خوبی نباشند به خاطر حساسیت شغلی و ارتباط آن با سلامت افراد جامعه این مشکل به صورت حیاتی خود را نشان خواهد داد به گونه‌ای که این دانشجویان متعاقب افت تحصیلی در بیمارستان و مراکز بهداشتی درمانی نیز عملکرد ضعیفی را از خود نشان خواهند داد که بعضاً این عملکرد ضعیف غیر قابل جبران خواهد بود از آنجا که تاکنون مطالعه جامعی در رابطه با عوامل مؤثر بر افت تحصیلی در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز انجام نشده و با توجه به اینکه موضوع فوق از اولویت‌های تحقیقاتی معاونت آموزشی دانشگاه به شمار می‌آید. این مطالعه با هدف تعیین رابطه با فرسودگی تحصیلی در دانشجویان پزشکی انجام شد. پرسش اصلی آن بود که آیا بین تعلل ورزی تحصیلی و کمال گرایی با فرسودگی تحصیلی در دانشجویان پزشکی رابطه‌ای وجود دارد؟

روش‌ها

پژوهش حاضر به روش توصیفی - مقطعی در قالب طرح همبستگی در جامعه دانشجویان رشته پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ انجام شد. نمونه‌ای به حجم ۲۸۷ نفر از دانشجویان مقطع کارشناسی به روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای بر اساس جدول کرجسی و مورگان^[۲۱] انتخاب شدند. به منظور نمونه‌گیری، دانشجویان بر حسب سال ورود به دانشگاه به ۷ خوشه تقسیم شدند و پس از ثبت همه خوشه‌ها در یک جدول بر حسب تصادف ۲ خوشه جهت انجام نمونه‌گیری انتخاب شدند. کسب رضایت آگاهانه به صورت شفاهی از دانشجویان جهت شرکت در پژوهش، کسب رضایت از اساتید جهت ورود به کلاس درس جهت اجرای پرسشنامه‌ها از جمله شرایط لازم جهت شرکت در پژوهش بودند. پژوهشگران در یک دوره زمانی ده روزه و هماهنگی قبلی با اساتید، با مراجعه به کلاس‌های درس و شرح اهداف پژوهش و حفظ محرمانه بودن نتایج نظرسنجی، پرسشنامه‌های پژوهش را به منظور پاسخگویی در اختیار دانشجویان قرار دادند تا در محیط کلاس با اختصاص زمان تقریباً ۳۰ دقیقه تکمیل نمایند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها، از ابزارهای استاندارد زیر استفاده شد.

برای بررسی متغیرهای مورد پژوهش از ابزارهایی به شرح زیر استفاده شد.

الف) پرسشنامه فرسودگی تحصیلی: این پرسشنامه به وسیله برسو و همکاران تهیه شد. پرسشنامه مذکور ۱۵ ماده دارد که براساس مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم درجه بندی می‌شود. لذا حداکثر نمره پرسشنامه ۷۵ (بیشترین فرسودگی)، میانگین

موضوع بسیار مهمی است، زیرا زیربنای فهم عملکرد تحصیلی ضعیف دانشجویان و شوق و اشتیاق به آنها به تحصیل است.^[۴]

تعلل ورزی به عنوان یک رفتار تأخیری غیر منطقی و داوطلبانه، پدیده شایع در میان دانشجویان در سراسر جهان است که به صورت نگران کننده‌ای در نرخ بالا رخ می‌دهد.^[۵،۶] تعلل ورزی گرچه ممکن است همیشه مسئله ساز نباشد، اما در اغلب موارد می‌تواند از طریق ممانعت از پیشرفت و عدم دسترسی به اهداف، پیامدهای نامطلوب و جبران ناپذیری به همراه داشته باشد. به نظر می‌رسد با توجه به پیچیدگی و مؤلفه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری، تعلل ورزی تظاهرات گوناگونی دارد؛ از جمله تعلل ورزی تحصیلی، تعلل ورزی عمومی، تعلل ورزی در تصمیم‌گیری، تعلل ورزی روان رنجورانه و تعلل ورزی وسواس گونه.^[۷] تعلل ورزی را تمایل غالب و همیشگی افراد برای به تعویق انداختن فعالیتها تعریف نموده‌اند که تقریباً همیشه با اضطراب توأم است و به عنوان یک معضل در سیستم آموزشی و عامل مخل در پیشرفت تحصیلی در بیشتر دانشجویان دیده می‌شود.^[۸] در خصوص پیشایندهای تعلل ورزی، محققان و نظریه پردازان به عوامل مختلفی اشاره نموده‌اند؛ از قبیل: اضطراب و وابستگی^[۹]، ترس از ارزیابی منفی^[۱۰]، تعلل ورزی تحصیلی پایین^[۱۱]، درماندگی آموخته شده، خودکم بینی، پایین بودن سطح تحمل و عصبانیت^[۱۲]، انگیزه پیشرفت، اهمال کاری و چندین پیشایندهای دیگر نیز دارد که کمال گرایی و ترس از شکست، از جمله آنهاست.^[۱۳،۱۴]

کمال گرایی، با تلاش‌های کمال‌گرایانه مانند داشتن معیارهای شخصی بالا، وضع معیارهای دقیق برای عملکرد و تلاش برای عالی بودن در ارتباط است.^[۱۵،۱۶] کمال گرایی ناسازگارانه با نگرانی درباره بروز اشتباه، تردید در مورد اعمال، ترس از قضاوت‌های دیگران درباره خود، ترس از عدم تأیید دیگران و ناهماهنگی بین انتظارات و نتایج مرتبط است. این بعد، با شاخص‌های ناسازگاری، مانند عاطفه منفی همبستگی مثبت دارد.^[۱۷] فرد مبتلا به کمال گرایی ناسازگارانه برای خود استانداردهای سخت، غیرواقعی و بالا ایجاد می‌کند و به هنگام ارزیابی عملکرد خود درگیر تفکر همه یا هیچ می‌باشد. بنابراین، از نظر وی، موفقیت تنها زمانی رخ می‌دهد که یک معیار بالا به دست آید و عملکرد فقط در چارچوب آن معیار بی عیب و نقص است.^[۱۸] پژوهش نشان می‌دهند که بین ویژگی‌های شخصیتی روان رنج رجوی و توافق پذیری با فرسودگی تحصیلی همبستگی مثبت و ویژگی‌های شخصیتی برو نگرایی و باز بودن با فرسودگی تحصیلی همبستگی منفی وجود دارند.^[۱۹] پژوهش‌های دیگری نشان می‌دهند که کمال گرایی ناسازگارانه با فرسودگی تحصیلی رابطه مثبت و با عملکرد تحصیلی رابطه منفی دارد در حالی که کمال‌گرایی سازگارانه با فرسودگی تحصیلی رابطه منفی و با عملکرد تحصیلی در دانشجویان رابطه مثبت دارد.^[۱۹]

هر ساله تعدادی از دانشجویان رشته‌های مختلف علوم پزشکی مشروط شده، ترک تحصیل نموده و یا نمی‌توانند تحصیلات خود را به موقع به پایان برسانند. کاهش عملکرد تحصیلی دانشجویان از سطحی رضایت بخش به سطحی نامطلوب، یکی از مشکلات مهم نظام‌های

بود. در پژوهش حاضر ضرایب آلفای کرونباخ و تصنیف برای کمال گرایی مثبت به ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۸۲ و برای کمال گرایی منفی به ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۷۸ به دست آمد. ضرایب روایی سازه این پرسشنامه با استفاده از محاسبه همبستگی ساده با یک سؤال ملاک محقق ساخته ۰/۴۹ و ۰/۵۳ محاسبه شد که در سطح $p < ۰/۰۵$ معنی دار است.

در این پژوهش معدل ترم قبلی دانشجویان به عنوان عملکرد تحصیلی دانشجویان مورد استفاده قرار گرفت.

به منظور تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS-v22 استفاده شد و نتایج در قالب آمار توصیفی و استنباطی گزارش شد. به منظور سنجش میزان همبستگی بین متغیرهای تحقیق از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد و به جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف تک نمونه‌ای استفاده شد. به منظور بررسی استقلال خطاها از آزمون دوربین-واتسون استفاده شد و جهت پیش‌بینی سهم متغیرهای پیش‌بین در پیش‌بینی واریانس عملکرد تحصیلی و فرسودگی تحصیلی در دانشجویان از همبستگی کانونی استفاده شد.

یافته‌ها

با استفاده از شاخص‌های توصیفی، میانگین و انحراف معیار نمونه متغیرهای پیش‌بین و ملاک به ترتیب در تعلل ورزی تحصیلی $۱/۳۳ \pm ۵۷/۸۴$ ، کمال گرایی سازگاران $۶/۰۸ \pm ۳۰/۷۱$ ، در کمال گرایی ناسازگاران $۵/۶۲ \pm ۵۴/۳۴$ ، عملکرد تحصیلی $۱۷/۴۰ \pm ۱/۲۴$ و در فرسودگی تحصیلی $۳۱/۴۰ \pm ۴/۴۰$ بود.

همان‌طور که در جدول ۱ نشان داده شده است، تمامی متغیرهای پیش‌بین (تعلل ورزی تحصیلی، کمال گرایی سازگاران، کمال گرایی ناسازگاران) با متغیرهای ملاک (عملکرد تحصیلی و فرسودگی تحصیلی) همبستگی مثبت و معنی‌دار (بین ۰/۴۱ تا ۰/۸۸) داشته‌اند و همگی در سطح $p \leq ۰/۰۰۱$ معنی‌دار بوده‌اند.

فرضیه پژوهش: بین تعلل ورزی تحصیلی، کمال گرایی سازگاران، کمال گرایی ناسازگاران با عملکرد تحصیلی و فرسودگی تحصیلی دانشجویان پزشکی رابطه وجود دارد.

در گام نخست، معنی‌داری مدل کامل تحلیل همبستگی کانونی ارزیابی شد. نتایج آزمون با استفاده از تحلیل واریانس چند متغیره نشان داد که بین دو دسته متغیر (تعلل ورزی تحصیلی، کمال گرایی سازگاران، کمال گرایی ناسازگاران با عملکرد تحصیلی و فرسودگی تحصیلی) رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به معنی‌داری مدل

۴۵ و حداقل نمره ۱۵ (کمترین فرسودگی تحصیلی) است. پژوهش‌ها، روایی این پرسشنامه را مطلوب گزارش نموده‌اند. پایایی این پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۷، حاصل شد^[۲۳]. در پژوهش حاضر نیز پایایی پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ در کل پرسشنامه‌ی فرسودگی تحصیلی ۰/۸۴ بدست آمد.

ب) پرسشنامه پرسشنامه تعلل ورزی تحصیلی: این مقیاس توسط سولومون و راث بلوم برای بررسی تعلل ورزی تحصیلی در سه حوزه آماده کردن تکالیف، آمادگی برای امتحان و تهیه گزارش نیم سالی، ساخته شده و شامل ۲۱ گویه است^[۲۴]. در مقابل هر گویه، طیف چهار گزینه‌ای از به ندرت «نمره ۱» تا تقریباً همیشه «نمره ۴» قرار دارد. در پژوهشی پایایی مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ و برای احراز روایی از روش تحلیل عاملی، استفاده شد که مقدار شاخص KMO برابر با ۰/۸۸ و همچنین، مقدار عددی شاخص X² در آزمون کرویت بارتلت برابر با ۲۱۵۸/۳۸۴ به دست آمد که در سطح $p < ۰/۰۰۱$ معنادار بود که نشانگر کفایت نمونه و متغیرهای انتخاب شده برای انجام تحلیل عاملی می‌باشد. نتایج این تحلیل عاملی به روش مؤلفه‌های اصلی، بیانگر وجود یک عامل کلی در پرسشنامه تعلل ورزی بود. همبستگی گویه‌ها با نمره کل پرسشنامه را مطلوب و معنادار و ضریب پایایی آن را از طریق آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۱ گزارش شده است^[۲۵]. در تحقیق حاضر، اعتبار پرسشنامه تعلل ورزی تحصیلی، از طریق همبسته کردن نمره این مقیاس با نمره پرسشنامه تعلل ورزی عمومی برابر $p = ۰/۰۰۱$ و $۰/۴۳$ ($r = ۰/۴۳$) به دست آمد و پایایی پرسشنامه تعلل ورزی تحصیلی از روش‌های آلفای کرونباخ و تصنیف به ترتیب برابر با ۰/۹۰ و ۰/۸۹ محاسبه شد.

ج) پرسشنامه کمال گرایی (مثبت و منفی): این پرسشنامه ابتدا به منظور اندازه‌گیری «تلاش برای به کمال رسیدن» و «واکنش‌های منفی نسبت به ناکامل بودن» در ورزش ساخته شد^[۲۶]. با تغییراتی جزئی در ماده‌های آن، قابل استفاده برای دانشجویان شده است^[۲۷]. این پرسشنامه شامل دو بخش «تلاش برای به کمال رسیدن» و «واکنش‌های منفی نسبت به ناکامل بودن» می‌باشد. از طریق پرسش نامه کمال گرایی (مثبت و منفی)^[۲۸] طراحی شده است. در پژوهشی این پرسشنامه را از طریق روش آلفای کرونباخ برای دو بخش آن به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۸۰ محاسبه شده است. برای محاسبه ضریب اعتبار همزمان این پرسشنامه، همبستگی ماده‌ها با مقیاس کمال گرایی اهواز^[۲۸] را محاسبه کرده است. نتایج نشان داد که تلاش برای به کمال رسیدن $۰/۶۳$ - و واکنش‌های منفی به عدم رسیدن به کمال $۰/۶۸$ ، با مقیاس کمال گرایی اهواز همبستگی دارد که در سطح $p < ۰/۰۰۱$ معنی‌دار

جدول ۱: ضرایب همبستگی ساده متغیرهای تعلل ورزی تحصیلی، کمال گرایی سازگاران، کمال گرایی ناسازگاران با عملکرد تحصیلی و فرسودگی تحصیلی دانشجویان پزشکی

متغیرهای ملاک	عملکرد تحصیلی	فرسودگی تحصیلی
متغیرهای پیش‌بین		
تعلل ورزی تحصیلی	۰/۸۸***	۰/۵۶***
کمال گرایی سازگاران	۰/۷۴***	۰/۴۱***
کمال گرایی ناسازگاران	۰/۸۶***	۰/۵۱***

۰/۶۹ است. در صورتی که همبستگی سایر متغیرهای پیش بین (تعامل ورزی تحصیلی و کمال گرایی سازگارانه) با ترکیب خطی متغیرهای ملاک به ترتیب برابر ۰/۳۱ و ۰/۱۵ است. همان طور که گفته شد، مجذور ضرایب کانونی نشان می‌دهد که کمال گرایی ناسازگارانه ۶۱ درصد از واریانس متغیر کانونی حاصل متغیرهای ملاک را تبیین می‌کند.

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که در تابع اول همه متغیرهای پیش بین دارای ضرایب ساختار بالاتر از ۰/۳ هستند، بنابراین سهم معنی داری در پیش‌بینی و تبیین ترکیب خطی (متغیر کانونی) مربوط به دسته خود دارند. ضرایب ساختاری در واقع نشان دهنده همبستگی بین هر متغیر با متغیر کانونی دسته خود است و بر اساس نتایج جدول ۲، از بین متغیرهای خطی ملاک در تابع اول، عملکرد تحصیلی و از بین متغیرهای پیش بین، به ترتیب ضرایب، کمال گرایی ناسازگارانه، تعادل ورزی تحصیلی و کمال گرایی سازگارانه سهم بالاتری دارند. مجذور ضرایب ساختاری نشان می‌دهد که ۹۴ درصد از واریانس متغیر کانونی ملاک، به وسیله عملکرد تحصیلی تعیین می‌شود و کمال گرایی ناسازگارانه، تعادل ورزی تحصیلی و کمال گرایی سازگارانه به ترتیب ۶۱، ۴۷ و ۲۳ درصد از واریانس متغیر کانونی پیش بین را تعیین می‌نمایند.

کامل، فرضیه پژوهش حاضر تأیید می‌شود. با توجه به معنی دار بودن آزمون‌های معنی‌داری چند متغیری، متغیرهای مورد پژوهش حداقل دارای یک رابطه معنی‌دار می‌باشد. بنابراین بر اساس مدل به دست آمده در این پژوهش، ۸۳ درصد از واریانس عملکرد تحصیلی و فرسودگی تحصیلی (به عنوان متغیر ملاک)، توسط تعادل ورزی تحصیلی، کمال گرایی سازگارانه، کمال گرایی ناسازگارانه (به عنوان متغیر پیش‌بین) تبیین می‌شود.

در گام بعدی معنی‌داری توابع متعارف بررسی شد. نتایج نشان داد که مجذور همبستگی کانونی (R^2C) توابع به ترتیب برابر با ۰/۹۰ و ۰/۰۹ است. بنابراین فقط تابع اول که ۸۲ درصد از واریانس مشترک را تبیین می‌کند و از معنی‌داری کافی برخوردار است، تفسیر می‌شود، اما تابع دوم مورد تفسیر قرار نمی‌گیرد. در نتایج تحلیل کاهش بعد توابع دوگانه این پژوهش نشان داده شد که اثر تراکمی توابع ۱ و ۲ (مدل کامل) از لحاظ آماری معنی‌دار است ($F = ۸۷/۵۱$ ، $\lambda = ۰/۱۷۲$ ، $p < ۰/۰۰۱$). اما اثر تراکمی تابع ۲ به تنهایی معنی‌دار نیست ($p > ۰/۰۵$ ، $\lambda = ۰/۹۹$ ، $F = ۰/۹۸$).

در جدول ۲ برای تعیین مهم‌ترین متغیرهای متعارف پیش بین و ملاک، به ضرایب کانونی اولیه، ضرایب ساختاری، ضرایب کانونی استاندارد (بارهای متقاطع متعارف) در تابع اول (تابع دوم به دلیل معنی

جدول ۲: ضرایب استاندارد، مجذور ضرایب استاندارد، ضرایب ساختاری و مجذور ضرایب ساختاری در تابع اول

متغیر	ضرایب استاندارد	مجذور ضرایب استاندارد	ضرایب ساختاری	مجذور ضرایب ساختاری
ملاک	۰/۹۲	۰/۸۶	-۰/۹۹	۰/۹۴
عملکرد تحصیلی	۰/۰۹	۰/۰۰۸	-۰/۶۰	۰/۳۶
فرسودگی تحصیلی	-۰/۳۱	۰/۰۸	-۰/۶۶	۰/۴۷
پیش بین	-۰/۱۵	۰/۰۲	-۰/۴۹	۰/۲۳
کمال گرایی سازگارانه	۰/۶۹	۰/۶۱	-۰/۹۵	۰/۶۱
کمال گرایی ناسازگارانه				

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین متغیرهای پیش بین کانونی که عبارت بودند از تعادل ورزی و کمال گرایی سازگارانه و ناسازگارانه تحصیلی، با متغیرهای ملاک کانونی ارتباط معنی‌داری وجود دارد. به بیان دیگر این متغیرها پیش‌بینی کننده فرسودگی و عملکرد تحصیلی به طور همزمان هستند. بعلاوه از بین متغیرهای پیش بین، عملکرد تحصیلی بیشترین سهم را ایفا می‌کنند که این نتایج با یافته‌های پژوهش‌های دیگر [۵-۱۰] همخوان است. در تبیین فرضیه فوق می‌توان گفت تعادل ورزی تحصیلی به صورت تعویق در رفتارهایی همچون حاضر شدن برای امتحان، انجام تکالیف درسی و مطالعه دروس دیده می‌شود. نمونه بسیار آشنای آن، به تعویق انداختن مطالعه درس‌ها تا شب امتحان و شتاب و اضطراب ناشی از آن است که گریبان گیر دانش‌آموزان یا دانشجویان شده و به دلیل پیامدهای شناختی و هیجانی منفی که دارد،

دار نبودن، بررسی نمی‌شود) پرداخته می‌شود.

در جدول ۲، ضرایب استاندارد، ضرایب ساختاری و مجذور ضرایب ساختاری در تابع اول آورده شده است. ضرایب کانونی استاندارد را می‌توان همانند ضرایب رگرسیون استاندارد در نظر گرفت. به عنوان مثال برای متغیر تعادل ورزی تحصیلی، افزایش یک واحد انحراف استاندارد در تعادل ورزی تحصیلی باعث افزایش ۰/۲۹ انحراف استاندارد در نمره متغیر کانونی مجموعه دوم خواهد شد، در صورتی که سایر متغیرها ثابت نگه داشته شوند. نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد، در تابع اول، در ترکیب خطی متغیرهای ملاک، متغیر عملکرد تحصیلی از بارهای متقاطع قابل تفسیر برخوردار است (۰/۹۲). مجذور ضرایب استاندارد نشان می‌دهد که ۸۶ درصد از واریانس در عملکرد تحصیلی به وسیله متغیرهای کانونی پیش بین در تابع اول تبیین می‌شود. در ترکیب خطی متغیرهای پیش بین، متغیر کمال گرایی ناسازگارانه تفسیر می‌شود. همبستگی بین کمال گرایی ناسازگارانه با متغیر کانونی حاصل از متغیرهای ملاک

نشان داده و بیش از حد نسبت به یک شکست کوچک واکنش عاطفی یا اضطراب از خود نشان می‌دهند که این ویژگیها می‌تواند عملکرد تحصیلی این دانشجویان را به طور منفی تحت تأثیر قرار دهد^[۳۰،۳۱]، زیرا از طرفی ممکن است باعث شود این دانشجویان انجام امور تحصیلی خود را به دلیل اینکه مبادا نتوانند از عهده انجام آنها به طور کامل و مطلوب برآیند، به تأخیر بیندازند و از طرف دیگر، ممکن است به تدریج عدم وصول به اهداف و معیارهای غیرواقع بینانه‌ای که برای خود در نظر گرفته‌اند، باعث شود که دچار ناامیدی و درماندگی شده، دست از کوشش بردارند و دچار افت تحصیلی شوند.

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که از بین متغیرهای ملاک، صرفاً عملکرد تحصیلی و نه فرسودگی تحصیلی به وسیله تعلل ورزی و کمال گرایی سازگارانه و ناسازگارانه قابل پیش بینی هستند. بنابراین ارتباط معنی داری بین فرسودگی تحصیلی و متغیرهای پیش بین مشاهده نشد. این یافته در این بررسی را می‌توان به پیچیدگی عوامل تاثیرگذار بر متغیر فرسودگی تحصیلی تبیین کرد، زیرا فرسودگی فرد تحت تأثیر عوامل متعددی قرار می‌گیرد و همچنین از آنجا که آزمودنی‌ها در این پژوهش دانشجویان پزشکی بودند، بنابراین فرسودگی تحصیلی در این افراد کمتر از دانشجویان دیگر بود. بنابراین به نوعی عملکرد تحصیلی در این افراد در برگیرنده فرسودگی تحصیلی است. بنابراین عملکرد تحصیلی پیش بینی کننده بهتری در این پژوهش بود. فرسودگی تحصیلی یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیر گذار بر عملکرد تحصیلی است. پژوهش‌ها نشان می‌دهند بهبود فرسودگی تحصیلی، تأثیر مثبتی بر عملکرد تحصیلی دانشجویان دارد^[۳۴] فرسودگی تحصیلی در کاهش افت عملکرد تحصیلی مؤثر است، و از ارکان آن، نوع متغیرهای شخصیتی مانند تمایلات روان رنجوری، هوش، خودپنداره، عزت نفس، اضطراب صفتی، انگیزه پیشرفت، کمال گرایی و تمایل به تعلل ورزی و برخی از متغیرهای موقعیتی مانند برنامه، روش‌های آموزشی، شرایط عاطفی و فیزیکی محیط تحصیل، نگرش نسبت به مسائل آموزشی است که موفقیت در ارکان دیگر از عملکرد تحصیلی را تسهیل می‌کند. در حقیقت، سنگ بنای موفقیت تحصیلی باید به گونه‌ای نهادینه شود که عملکرد مطلوب تحصیلی و کاهش فرسودگی تحصیلی در دانشجویان را به دنبال داشته باشد.

تشکر و قدردانی

از کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، اساتید محترم، آموزش دانشکده و کلیه کسانی که در اجرای پرسشنامه‌ها به ما یاری رساندن، کمال تشکر و سپاس را داریم.

تأییدیه اخلاقی

به افراد شرکت کننده در پژوهش در مورد محرمانه بودن نتایج پرسشنامه‌ها اطمینان داده شده است.

رفتاری ناسازگارانه است که می‌تواند آثار منفی جدی‌ای بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان داشته باشد^[۲۸]. این قبیل دانشجویان برای حال و امروز زندگی می‌کنند. از نظر آنان آینده، فقط ادامه زندگی حال می‌باشد و به گونه‌ای زندگی می‌کنند که گویی فردایی وجود ندارد. نهایتاً این نوع تفکر منجر ناتوانی در مدیریت مؤثر زمان می‌گردد. ناکارآمدی فردی در مدیریت زمان، ضعف اعتماد به نفس، اشکال در تمرکز و احساس مسئولیت ضعیف، اضطراب و ترس از ناموفق بودن اعمال فردی به علت برداشت‌های منفی، انتظارات غیرواقعی که فرد از خود یا عملکرد خود دارد، انگیزه ناکافی، خودکم بینی، پایین بودن سطح تحمل و عصبانیت، همگی از ویژگی‌هایی هستند که با عادت به تعویق انداختن تکالیف رابطه دارند. از آنجا که معمولاً فعالیت‌های تحصیلی در مهلت‌های معین و نسبتاً طولانی انجام می‌گیرند^[۲۹] و موفقیت در عملکرد تحصیلی، مستلزم کوشش و تلاش مستمر برای حداقل یک نیمسال تحصیلی می‌باشد، بنابراین بی اهمیت شمردن تکالیف درسی و ارجح شمردن فعالیت‌های دیگر به هر دلیل، باعث افت عملکرد تحصیلی می‌شود.

بر اساس نتایج این پژوهش، از دیگر عوامل پیش بین در عملکرد تحصیلی، کمال گرایی سازگارانه و ناسازگارانه است که نتایج با برخی پژوهش‌های دیگر مطابقت دارد^[۳۰،۳۱]. تبیین این نتیجه می‌توان بیان کرد که کمال گرایی بهنجار که سازش یافته است، جنبه‌هایی از کمال گرایی را دربرمی‌گیرد که با تلاش‌های کمال گرایانه مانند داشتن معیارهای شخصی بالا، وضع معیارهای دقیق برای عملکرد و تلاش برای عالی بودن در ارتباط است^[۳۲]. علاوه بر این کمال گرایان سازگار از تلاش‌های دشوار لذت می‌برند به گونه‌ای که در عین حال که دانشجویان را به وضع معیارهای دقیق برای عملکرد و تلاش‌های کمال گرایانه وادار می‌سازد، به دلیل ویژگی‌های بهنجار و سازش یافته‌اش، دغدغه و نگرانی‌های عدم کمال گرایانه وادار می‌سازد، به دلیل ویژگی‌های بهنجار و سازش یافته‌اش، دغدغه و نگرانی‌های عدم تحقق معیارهای بالا را کاهش می‌دهد. بنابراین، در شرایط عاری از اضطراب و نگرانی، دانشجویان بهتر می‌توانند از توانمندی‌های خویش برای رسیدن به اهداف خود استفاده کنند^[۳۳]. بنابراین، دانشجویانی که برای رسیدن به اهداف منطقی خود به شکل انعطاف ناپذیر کوشش می‌کنند و همواره توانایی‌ها و محدودیت‌های خود را در نظر می‌گیرند، فرسودگی تحصیلی کمتری را تجربه می‌نمایند^[۳۳].

همچنین از طرف دیگر تمایلات کمال گرایانه ناسازگارانه، شامل ایجاد و انتخاب استانداردهای بی حد و اندازه بزرگ و غیر قابل انعطاف، نوعی الزام در دستیابی به اهداف و معیارهای بالا، وجود نیروی انگیزشی که بیشتر ناشی از ترس از شکست است تا کسب موفقیت، سنجش فرد از خویش صرفاً برحسب تولید یا دستاوردهای خود، اعتقاد به قانون همه یا هیچ، مشکل در لذت بردن و خرسند شدن حتی زمانی که موفقیت حاصل شده باشد، طفره رفتن از کاری که قرار است مورد قضاوت و ارزیابی قرار گیرد و تعلل طولانی در کامل کردن کارهای محوله می‌شود که باعث می‌شود این افراد، نسبت به داوطلب شدن برای پاسخگویی به سوالاتی که جواب آنها چندان قطعی نیست، بی رغبتی

تعارض منافع

منابع مالی

تأمین منابع مالی این مقاله بر عهده هیچ سازمان و نهادی نبوده است.

هیچ گونه تعارضی در منافع و فرایند داوری از طرف نویسندگان گزارش نشده است.

Reference

1. Aro SK, Tolvanen S, Nurmi J. Achievement strategies during university studies predict early career burnout and engagement. *J Vocat Behav.* 2009;75(2): 162-172.
2. Kutsal D, Bilge FA. Study on the Burnout Levels of High School Students. *Egitim ve Bilim,* 2012;9 (11):154-164.
3. Mazerolle SM. An Assessment of Burnout in Graduate Assistant Certified Athletic Trainers. *Complement Med J Fac Nurs Midwifery.* 2012;47(3):320-328.
4. Moneta GB. Need for Achievement, Burnout, and Intention to Leave: Testing an Occupational Model in Educational Settings. *J Health Promot Manag.* 2011;50(2):274-278.
5. Faruk sirin E. Academic procrastination among undergraduates attending school of physical education and sports: Role of general procrastination, academic motivation and academic self-efficacy. *Educ Res Rev.* 2011;6(5):11-124.
6. Balkis M, Duru E. Prevalence of Academic Procrastination Behavior among Pre - Service Teachers and Its Relationship with Demographics and Individual Preferences. *J qual Res health Sci.* 2009;2(2):90-104.
7. Capan E. Relationship among perfectionism, academic procrastination and life satisfaction of university students. *Proced Soc Behav Sci.* 2010;5(2):1665-71.
8. Simpson WK, Pychyl TA. In search of the arousal procrastinator: Investigating the relation between procrastination, arousal-based personality traits and beliefs about procrastination motivations. *Journal of Personality and Individual Differences.* 2014;47(11):906-911
9. Steel P. The nature of procrastination: A Meta analytic study. *J Res Health.*2004;9(3):12-22.
10. Schouwenburg HC. Procrastination in academic settings: general introduction. In: H. C. Schouwenburg, C. H. Lay, T. A. Pychyl and J. R. Ferrari, Editors, *Counseling the procrastinator in academic settings,* American Psychological Association, Washington. 2004;3(6):4-17.
11. Schouwenburg HC. Lay CH, Pychyl TA, Ferrari JR. *Counseling the procrastinator in academic settings.* Washington: APA. 2006;(5)3:119-125.
12. Schouwenburg H, Lay C. Trait procrastination and the Big-Five factors of personality. *Personality and Individual Differences.* 1995;18(7):481-490.
13. Ferrari JR. Trait procrastination in academic setting: an over view of students who engage in task delays. HC Schouwenburg, CH Lay, TA Pychyl, JR Ferrari (Eds.), *Counseling the procrastinator in academic settings in Washington DC: Am. Psychol. Ass.*2012;8(3):19-27.
14. Fritzsche BA, Young BR, Hickson KC. Individual differences in academic procrastination tendency and writing success. *Perso and Indivi Differences.* 2003;35(14):1549-1557.
15. Cakici DC. An examination of the general procrastination behavior and academic procrastination behavior in high-school and university students. Unpublished MA Thesis. Ankara University Institute of Education Sciences, Ankara. 2013.
16. Stoeber J, Harris RA, Moon PS. Perfectionism and the experience of pride, shame, and guilt: Comparing healthy perfectionists, unhealthy perfectionist and non-perfectionists. *Journal of educational research.* 2007;43(19):131-141.
17. Stoeber J, Otto K. Positive conceptions of

- perfectionism: Approaches, evidence, challenges. *Personality and social Psychology Review*. 2006;10(6):295-319.
18. Stumpp H, Parker WD. A hierarchical structural analysis of perfectionism and its relation to other personality characteristics. *Knowledge Health*. 2000;28(3):837-852.
19. Flett GL, Besser A, Hewitt PL, Davis RA. Perfectionism, Silencing the self, and depression. *Health Inf Manage*. 2007;43(3):1211-1222.
20. Yao MA. An Exploration of Multidimensional Perfectionism, Academic Self-Efficacy, Procrastination Frequency, and Achievement in In Asian American University Students. Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Philosophy in the Graduate School of The Ohio State University. 2009.
21. Salanova M, Schaufeli W, Martínez I, Bresò E. How obstacles and facilitators predict academic performance: The mediating role of study burnout and engagement. *Anxiety, Stress & Coping*. 2010;23(1):53-70.
22. Krejcie R, Morgan D. Determining sample size for research activities. *Educ & Psyc Meas*. 1999;3(6):607-610.
23. Noami A, The relationship between experiences of learning quality with burnout of student. *J psyc study*. 1388; 5(3)114-121. [Persian].
24. Tukaev SV, Vasheka TV, Dolgova OM. The Relationships between Emotional Burnout and Motivational, Semantic and Communicative Features of Psychology Students. *Procedia - Soc and Behav Sciences*. 2013; 82(7): 553 – 556.
25. Jowkar B, Delavarpour MA. The relationship between academic procrastination with achievement goal orientation. *New Thought Educat*. 2007;3(5):61-80.
26. Stoeber JA. Perfectionism in Adolescent School Students: Relations with Motivation, Achievement, and Well-being. *J of psy study*. 2011;42(9):1379-1389.
27. Alizadh Y. The relationship between mother and father attachment with Perfectionism and academic achievement in Elam. MA thesis, Shahid Chamran University, 1388. [Persian].
28. Zargar Y, Atary Y, Najarian B. Made, Validity and reliability of Perfectionism test. *J of educat science and psy*. 2005; 3(1): 503-9. [Persian].
29. Tukaev SV, Vasheka TV, Dolgova OM. The Relationships between Emotional Burnout and Motivational, Semantic and Communicative Features of Psychology Students. *Procedia - Socia and Behav Sciences*. 2013;82(16): 553 – 556.
30. Watson DC. Procrastination and the five-factor model: A facet level analysis. *J Health Syst Res*. 2008;30(11):149-158.
31. Zhang Y. Gan & H. Cham. Perfectionism, Academic Burnout and Engagement among Chinese College Students: A Structural Equation Modeling Analysis. *J Care Sci*. 2007;43(6):1529-1540.
32. Harris PW. CM. Pepper & DJ, Maack. The Relationship between Maladaptive Perfectionism and Depressive Symptoms: The Mediating Role of Rumination. *Personality and Individual Differences*. 2008;44(3):150-160.
33. Enns MW, & B. Cox. The Nature and Assessment of Perfectionism: A Critical Analysis. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds.). *Perfectionism: Theory, Research, and Treatment*. 2003;(pp. 33-62). Washington. DC: American Psychological Association.
34. Stoeber J, & A, Rambow. Perfectionism in Adolescent School Students: Relations with Motivation, Achievement, and Well-being. *Modern Care*. 2007;42(4):1379-1389.